

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
1.2 Facultatea	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3 Departamentul	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE (interdisciplinar cu domeniul Psihologie)
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Specializarea/Programul de studiu	CONSILIERE PASTORALĂ ȘI ASISTENȚĂ PSIHO-SOCIALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	POTENȚIALUL TAUMATURGIC HARIC AL DEMERSULUI SACRAMENTAL						
2.2 Titularul activităților de curs	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.3 Titularul activităților de seminar	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu e cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să identifice metodele de terapie pastorală și de corecție pentru un psihic robust și pentru o viziune sănătoasă despre Dumnezeu și lume; • Să distingă procesele psihice specifice nașterii și creșterii credinței; • Să poată călăuzi reconfortant și să poată consilia enoriașii aflați în situații critice; să deprindă „tehnica” generală a consilierii diferitelor categorii umane (bolnavi, persoane aflate în fază terminală; enoriași afectați de crizele vârstei, de șocuri profesionale etc.); să fie exersați în confruntarea creștină cu perspectiva morții; să apeleze cu succes la toate modalitățile de consiliere a persoanelor de vârsta a treia; • Să recunoască temele esențiale ale dialogului religios; să dobândească o viziune axiologică și un simț al priorităților accentuat; • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei consilieri diletante; să determine mecanismele de fortificare a dorinței de a performa și de a întări energiile/resursele epuizate de cei aflați în dificultate existențială; • Să distingă și să elimine elementele specifice manipulării în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să dobândească reflexele muncii în echipă cu psihoterapeutul (psihologul) și psihiatrul; • Să cunoască marile erori ale consilierii pastorale și psihologice neprofesionale, exersându-se într-o responsabilitate matură față de semenii; • Să intervină salvator și corectiv în toate problemele în care e implicată sfera emoțional-afectivă umană;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea abilităților de consiliere și dialog psihoterapeutic cu enoriașii aflați în criză;
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Deprinderea de a rezolva problemele teoretic și practice ridicate de realitatea psihică, spiritual-duhovnicească, individuală și colectivă din parohie;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Crizele existențiale. Terapia pastorală a evenimentelor cu potențial psihopatogen. 1.1. Noțiunea de „criză existențială”. Dimensiunea „biografică” a crizelor: evenimentele critice și „catastrofele” personale; Intervențiile pastorale preventive; cateheza premaritală; 1.2. Gradele diferite de vulnerabilitate în fața crizelor în funcție de tipurile de personalitate; factori de risc: precedentele experiențe traumatiche și lipsa unei inserții sociale și a susținerii colective; 1.3. Nevroza ca blocaj pe un eveniment critic existențial; cronicizarea crizei; sensul și identitatea reală a unui destin, din perspectivă teologică – între responsabilitatea individuală și cea a societății; „Monopolul” de ieri și de azi al cunoașterii și interpretării existenței; era iluministă și legitimarea pluralismului; pluralismul exacerbă și avalanșa „ofertelor” derutante; 1.4. Mass-media și pretenția de proclamare a „valorilor maxime”, economice; simplificarea omului la consum, randament, bani și birocrație; fragilitatea omului într-o lume a raporturilor pur funcționale;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	

<p>Perspective pastorale asupra psihologiei dezvoltării. Vârsta de 1 an, Portmann și „ființa imperfectă”; încrederea ca piatră de fundament a unei personalități sănătoase; intervalul 2-3 ani și noțiunea de „autonomie”; convingerea „Eu pot!” versus constatarea psihotică inversă: „Nu sunt bun la nimic!”; Dogma existențială subconștientă personală; „Persoana” călău și zdrobirea încrederii și a sinelui; tehnica „desensibilizării” și anularea condiționărilor negative din copilărie; specificul psihic al pubertății și al adolescenței; modurile de gândire alternativă și căutarea modelelor ideale; Finalizarea procesului de coagulare a unei identități și continua reconstrucție de sine; etapa primei maturități și îndrăgostirea;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Împlinirea de sine și orizontul transcendent al acesteia. „Fericirea” ca orizont situat „dincolo” și „mai presus” de propriul partener; Conceptele de „izolare”, „distanțare” și „fuziune” în relația de iubire; Vârsta de 26-40 de ani și capacitatea generativă multiplă și plurivalentă; consilierea în cazurile de „bilant existențial” marcat de disperare și de faliment; incompetența profesională ca sursă de dezechilibre interioare; conceptul de „reconstrucție a persoanei” și de „consolidare a identității”; Raportul „deviații comportamentale” – expectative excesive din partea mediului;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Gerontologia și Pastorală. Vârsta a Treia și provocările ei pastorale. Critica conceptului exclusiv regresiv de „bătrânețe”; „Reconcilierea cu trecutul” ca prioritate a bătrâneții; potențialul de „creștere” al vârstei a treia; inteligența „cristalizată”; frica exagerată de moarte și relevanța ei pastorală; Exilul” bătrânilor în societatea meritocratică a productivității; Resursele educaționale ale celor de vârsta a treia și avantajul timpului liber; funcția specifică a fiecărei vârste în societate; Pensionarea: ocazie de traume psihice și spațiu al regăsirii lui Dumnezeu; Etape despărțirilor, a pierderilor relațional-afective; scăderea calității relațiilor sociale; restructurarea raporturilor cu partenerul de viață; Procese psihice inerente vârstei a treia: neîncredere în sine; o nouă reevaluare a vieții; invazia singurătății; Exigențe pastorale pentru vârsta a treia: fortificarea credinței; terapie duhovnicească; consolare și călăuzire; întâlnirea cu alții: ocazie de a dăru și a te dăru.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Pași spre atingerea maturității psiho-duhovnicești la bătrânețe: imaginea pozitivă despre sine; longevitatea și rezerva de viață moștenită de la naștere; aspectul exterior ca oglindă a raportului cu sinele; Consolarea credinței și alternativele ei; raționalul și limitarea psihicului doar la conștient; reintegrarea emoționalului, a metafizicii și a artei în panorama existențială de ansamblu; Iubirea – energia bătrâneții; omul, „animal” afectuos; tandrețea și comunicarea prin limbajul inimii; forța de expresivitate a tăcerii afectuoase; opțiunile vârstei a treia: căutarea eternului în locul contingentului, a certitudinii în locul dubiului, a calității în locul cantității relațiilor; a interiorului în dauna exteriorului;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Psihotraumele divorțului. Intervenții pastoale; proiect de consiliere anti-divorț; statistici parohiale; „instrumentalizarea” copilului de către părinți; sistemul pedagogic represiv și ierarhia</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții,</p>	

<p>pedepselor; perspective psihanalitice de corecție: răzbunarea pe copii a propriului destin nefericit; investigarea adevărilor proprii copilării; pastorală copiilor și psihopatologia infantilă; Sistemul pedagogic represiv și educația religioasă patogenă; traumele părinților și mortificările propriilor copii; efectele dezastruoase ale violenței psihice împotriva copiilor; „înveninarea” lui Dumnezeu; ruina psihică și fragilizarea afectivă a copilului; nevroza eclesiogenă;</p>	<p>întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Doliul și tratamentul duhovnicesc simetric. Psihologia duhovnicească a compătimirii; impactul negativ asupra personalității a neglijării trăirilor emoționale corespunzătoare doliului; Preotul ca acompaniator al omului în toate fazele durerii sale; Faza refuzului; împietrirea în durere și negarea dispariției celui drag; faza de șoc și indiciile prăbușirii lumii subiective; „colapsul emotiv” și păstrarea controlului de sine; exprimarea prin tulburări psiho-somatice a emotivității reprimite; Repere de consiliere: „ordinea divină” a lucrurilor; ordonarea haosului sentimentelor; integrarea într-o ordine divină de ansamblu; Explozia sentimentelor; erupția sentimentelor ca stadiu elementar al tranziției spre depășirea crizei; abandonarea în brațele durerii, a mâniei și a fricii; cauze ale supărării și ale agresivității; rostul psihologic al „reproșului” și starea de dezamăgire; Funcția terapeutică a ritualului bisericesc al înmormântării; Duiosie și agresiune; „Scutirea” de „duritatea” înmormântării creștine, fatală „blocare” pe faza exploziei sentimentelor;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>„Doliul cronic”. „Separarea” de celălalt și regăsirea de sine; reconversia generată de zădărnicierea continuă a nevoii de contact fizic; interiorizarea raportului cu celălalt; detașarea progresivă de simbolurile în care defunctul continuă să supraviețuiască; tradiții populare relevante; semnificația terapeutică a părăstaselor; vizita la mormânt și confruntarea cu realitatea; Un nou raport cu sine și cu lumea; concilierea cu moartea celui iubit și nașterea unor noi raporturi cu cei vii; Riscul acestei etape: refuzul de a se mai lega totalmente, pentru a nu plăti prețul legăturii afective; tonul afectiv-uman versus tonul doctrinar al omiliei preoțești funebre;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Noțiuni de Psihoterapia Pastorală a Familiei. „<i>Totul este întotdeauna mai mult decât suma părților!</i>” (Christian von Ehrenfels); „<i>Doar în credință ființa umană devine aptă de iubire</i>” (Eugen Drewermann). Mutații de paradigmă în psihoterapie; Familia ca sistem (complex de interacțiuni și dependențe reciproce) și crizele care o afectează în obiectivul Terapiei Pastorale a Familiei; familia ca primă cauză a tulburărilor psihice; transmiterea către copii a dorințelor reprimite ale copiilor; Perspective psihanalitice: rădăcinile din copilărie ale tulburărilor actuale din raporturile de cuplu; criterii inconștiente de selecție a partenerului de viață moștenite din familia de origine; reactivarea sentimentului de protecție din copilărie și noul spațiu de răbufnire a frustrărilor din copilărie; eroarea stimulării unor „expectative” gigantice de fericire;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Tipologii de derapaj familial; tipologia nevrozelor familiale; procesul continuu de adaptare reciprocă; graduală recunoaștere a patrimoniului moștenit din familia de proveniență; paradigma</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode</p>	

<p>ecosistemului: inter-schimburi care să permită echilibrul între dezvoltarea propriului potențial și al partenerului; Utopia unei lumi fără durere și „protecția” de suferință a căsniciei; alternativa „idolatrizare” – „demonizare” a partenerului; Teologia familiei: dragostea ca rezultat al lucrării harului și simultan fruct al efortului celor doi; smerenia și dispoziția spre sacrificiu; „datorii” inconștiente comunicate copiilor; fiul devenit substituit al partenerului; blocarea procesului de maturizare psihică al copiilor; forțe centripete și forțe centrifugale în ecuația familiei; hipo-individualizarea și hiper-individualizarea; Diagnoză și tehnică terapeutică; modele de intervenție; modurile interacționale și identificarea „pacientului indice”; conceptul de „parțialitate în favoarea tuturor”; Abilități pretinse terapeutului; criza familială și „ocaziile” de „îndoctrinare” identificate de neoprotetantism;</p>	<p>interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Analiza „Pildei Fiului Risipitor” din perspectiva Psihoterapiei Pastorale a Familiei; legături și alianțe intrafamiliale patologice; concepția de viață orientată exclusiv spre împlinirea așteptărilor de tip social ale mediului înconjurător; legitimitatea paralelei tradiționale „Tată”- Dumnezeu; deficiențele din interiorul constelației familiale; plusul de autonomie și efectele lui asupra sistemului relațional; „reabilitarea” fiului risipitor;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Tehnici psihoterapeutice aplicabile în practica pastorală. Limite și performanțe în receptarea psihanalizei în Teologie; psihoterapia cognitiv-comportamentală și cea umanist-experiențială în percepție teologică. Neglijarea emoționalului și dezorientarea existențială contemporană. Omul contemporan: un nevrotic promotor al unei etici a precarului.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Psihoterapia și pastorală. Un divorț toxic (Drewermann și „doctrina” angoasei paralizante; „Războiul” Bisericii cu inconștientul, în viziunea lui Drewermann. Obiectivul „suprimării”; Critici aduse de E. Drewermann Bisericii occidentale; Influența lui C. G. Jung asupra reflecției teologice a lui E. Drewermann; Conflictul teologie-psihologie în opera lui Drewermann).</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Convertirea și „vederea lui Dumnezeu” din perspectivă psihologică. Forța „persuasivă” a consilierii pastorale. Repere interconfesionale. Un concept teologic insuficient clarificat: „întâlnirea cu Dumnezeu”. Convertiri șocante, „revelații” contradictorii, stări de conștiință noi, lepădări de credință; Geneza credinței și a necredinței; „Să-l vezi pe Dumnezeu și să continui să trăiești...”. Se contrazice Dumnezeu?</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Ontologia experienței mistice, din perspectivă psihologică. Arealul semantic al termenului de „convertire”. Indiciile unei convertiri reale; Cincizecimea perpetuă și pentecostalismul contemporan; „Întâlnirea cu Dumnezeu” ca experiență a Duhului Sfânt. „Botezul cu Duhul Sfânt”. Mărturii; „Vederea lui Dumnezeu” la Sf. Simeon Noul Teolog. Imnurile iubirii dumnezeiești în interpretarea Părintelui Dumitru Stăniloae</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări, răspunsuri, dezbateri pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz</p>	
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhim. Teofil Tia, <i>Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe</i>, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700. • Idem, <i>Il dramma della solitudine in una societa' dei consumi</i>, Vicenza, Edit. LIEF, 2011, p. 33. • Idem, <i>Psiho-Teologia. Călăuză spre o reflecție identitară</i> • Idem, <i>Elemente de Pastorală Misionară pentru o societate post-ideologică</i>, Edit. Reîntregirea, Alb Iulia, 2003. • Idem, seria de broșuri didactice ale Editurii „Reîntregirea”, 2010: <i>Psiho-Teologia. Călăuză spre o reflecție identitară; Consiliere pastorală și logoterapie. Karl Rogers și terapia centrată pe persoană; „Vederea lui Dumnezeu” din perspectivă psihologică; Psihanaliza lui Freud, între pan-sexualism și relevanță teologică; Ignorarea inconștientului în Teologie. Eugen Drewermann și cunoașterea de sine; Pastorală și psihanaliză. O interacțiune inedită; Ghid psihopatologic pentru o „diagnosticare” pastoral-medicală provizorie; Psihozele colective. Pastorală versus psihiatria socială; Orientarea cognitiv-comportamentală în psihoterapia</i> 		

<i>pastorală.</i>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Psihogeneza crizelor din perspectivă pastorală: cele patru faze în viziunea lui Caplan, și cele trei faze (divizibile în opt momente) în viziunea lui Erika Schuchardt: 1. Se ia act de eveniment, optându-se însă pentru ambiguitate; 2. certitudinea rațională; 3. bariera defensivă fortificantă; 4. certitudinea emoțională; 5. explozia necontrolată de manifestări vulcanice; 6. tratativele cu destinul, cu universul și cu Dumnezeu; 7. hegemonia sentimentului de inutilitate; 8. consolarea activă, exploatarea perspectivelor rămase;	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema subiectului	Seminarul durează o oră
Tehnici de raportare pastorală la criză. Pentru o asistență pastorală terapeutică: etajele ființei umane afectate de criză: gândirea, sentimentele, acțiunea și simțul transcendenței (credința); Respectarea principiului epigenetic: doar când s-a parcurs completamente o fază se înfruntă faza succesivă; depășirea prescurtată cronicizează faza; Atitudini terapeutice: tăcerea, identificarea cu victima, slujba religioasă etc.; „Tehnică” ascultării empatică; eliberarea de emoțiile excesive ca punct central al intervenției pastorale; Preotul psihoterapeut – un „profesionist care întâi ascultă mai mult, și abia apoi, vorbește mai mult”; Modelul terapiei suportive;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Tehnici de intervenție pastorală și obiective: protejarea stimei de sine; prelucrarea gândirii; identificarea regulilor de acțiune greșite; demontarea modelelor de reguli nerealiste; flexibilizarea standardelor prea înalte; examinarea, analizarea și identificarea trecutului familial propriu; „confruntarea fierbinte”;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Socratizarea procesului terapeutic: repere orientative; libertate deplină și constrângeri subtile în perimetrul familial; autorealizarea și „prizonieratul” copiilor; tablou clinic; conceptul de „delegare” – însărcinarea cu „recuperarea de satisfacții” pentru părinți în percepția psihanalitică și în actul pedagogic-educativ; principiul delegării în perspectivă multigenerațională; răzbunarea pe propriii părinți prin simptome de tulburare psiho-somatică;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Tripticul (modelul trinitar) al intervenției psihoterapeutice: reflecția duhovnicească (interpretarea), sintetizarea relevantă; clarificarea;	Audiții și dezbateri	
Drama singurătății interioare a omului postmodern. Civilizația consumistă, o sursă infinită de frustrări psihice; Îl poate împlini pe om materialitatea? Care sunt „vehiculele” împlinirii de sine în societatea postmodernă?	Audiții și dezbateri	
Consilierea bolnavilor aflați în stare terminală. Muribundul mai are ceva de transmis celor vii? Care valori trec dincolo de moarte? Mai merită să trăiești dacă oricum o să mori?	Audiții și dezbateri	
Exercitarea actului de consiliere pastorală. Metode de cercetare pastorală; Abordări ale consilierii pastorale; Consilierea în situațiile de comportament deviant; Tehnica ascultării empatică. Studii de caz;	Audiții și dezbateri	
Separația între Religie și Adevăr în conștiința colectivă românească contemporană; societatea civilă și nevoia ei de religie; fractura dintre religia „individului” și cultura laică a societății; „Consumul” superficial al religiei; Religia între „informație”/cultură filosofică și convingere interioară/concepție despre lume și viață;	Audiții și dezbateri	
Raportul dintre pluralismul confesional și coeziunea națională, omogenitatea culturală și teritoriul canonic; Paradigma „Transilvania subiectivă”; Sensibilitatea ecumenică și patrimoniul universal al minorităților; Creditul moral și credibilitatea intelectuală a preotului păstor în universul culturii.	Audiții și dezbateri	

Urgențe și priorități.		
Bibliografie		
<ul style="list-style-type: none"> • Isidor Baumgartner, <i>Psicologia Pastorale</i>, Roma, Edit. Borla, 1993; • Idem, <i>La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme</i>, Torino, Edizioni Camilliane, 1993; p. 167-177; • Angelo Brusco, Il colloquio con i malati gravi e in fase terminale, în <i>Anime e corpi</i> 118(1985), • Bruno Giordani, <i>La psicologia in funzione pastorale. Metodologia del colloquio</i>, Brescia, Edit. Scuola, 1981; • Christos Yannaras, <i>Contra Religiei</i>, București, Edit. Anastasia, 2011; • Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, <i>Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog</i>, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009; • Horea Roman-Patapievici, <i>Omul recent</i>, București, Edit. Humanitas, 2010; • Emilianos Timiadis, <i>Preot, parohie, înnoire</i>, București, Edit. Sofia, 2001; • Ioan Suciu, <i>Eroism. Terapie contra mediocrității</i>, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001; • William Basil Zion, <i>Eros și transfigurare</i>, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă; • Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, <i>Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe</i>, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007; 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urmărește abilitarea preoților (și a masteranzilor, în general) cu munca în echipă, distribuția corespunzătoare a parcelor de acțiune, intervenția profesionistă pe un culoar de competență bine delimitat etc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parțial	Examinare orală	20%
	Examen	Examinare scrisă	70%
10.5 Seminar/laborator	Calificativ	Verificare orală pe măsura participării la discuții	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoștințe minime pentru nota 5: cunoașterea a jumătate din temele tratate și dezbătute la orele de curs și seminar;			

Data completării

1 aprilie 2023

Semnătura titularului de curs

Arhim. Prof. dr. Teofil Tia

Semnătura titularului de seminar

Arhim. Prof. dr. Teofil Tia

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....